

02-06

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Центру

Н.В. Саніна

2019

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Комунального закладу
"Сахновщинський навчально-реабілітаційний центр"
Харківської обласної ради
на 2019/2020 навчальний рік
(1-2 клас)

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

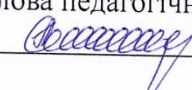
Комунального закладу

«Сахновщинський навчально-
реабілітаційний центр»

Харківської обласної ради

від « 16 » 07 , протокол № 5

голова педагогічної ради

 Н.В.Саніна

Освітня програма для 1,2-го класу
Комунального закладу "Сахновщинський навчально-реабілітаційний центр"
Харківської обласної ради на 2019/2020 навчальний рік

1 Загальні положення

Актуальним питанням сьогодення є розроблення інноваційних стратегій навчання школярів з інтелектуальними порушеннями, підготовка їх до самостійної життєдіяльності та формування життєвої компетентності для успішної подальшої соціальної адаптації.

В умовах запровадження концепції Нової української школи виникає потреба в зміні освітніх пріоритетів щодо корекційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Важливе місце в навчальному процесі займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка забезпечує школярів необхідними комплексними знаннями, уміннями та навичками

Провідним підходом у концепції Нової української школи є компетентнісний підхід, спрямований на оновлення змісту освіти, заснованого на формування необхідних життєвих компетентностей.

Компетентнісний підхід визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані компетентності учнів, як ключові, предметні та життєві.

Життєва компетентність, як здатність дитини з порушеннями інтелектуального розвитку у процесі інтегрування у соціальне оточення цілісно реалізовувати на практиці знання, досвід і цінності, набуті у процесі корекційного навчання, набуває інтегративного значення в реалізації оновленого змісту освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Метою початкової освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Освітню програму для 1, 2-го класів для дітей з інтелектуальними порушеннями (далі-Освітня програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти (далі – Державний стандарт), з урахуванням Типових освітніх програм розроблених під керівництвом Савченко О.Я. та Шияна Р.Б., сучасних досягнень, спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з інтелектуальними порушеннями та сформовано на основі Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1 класу з інтелектуальними порушеннями, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 816 , для учнів 2 класу Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів з інтелектуальними порушеннями, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2019 № 917.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, що натеper подані в рамці навчального плану (додаток 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, розроблених колективом авторів: Чеботарьова О.В. (пояснювальна записка, Трудове навчання); Блеч Г.О., Ярмола Н.А. (Навчання грамоти); Гладченко І.В., Королько Н.І. (Математика); Дмитрієва І.В. (Мистецтво, Образотворче мистецтво); Трикоз С.В. (Я досліджую світ); Бобренко І.В. (Фізична культура); Гладченко І.В., Гломозда І.В., Чухліб О.А. (Музичне мистецтво) (пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України);
- перелік корекційно-розвиткових програм, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та розміщені на веб-сайті Міністерства освіти і науки України;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

2. Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти школи І ступеня.

Державний стандарт складається з дев'яти освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Мистецька», «Технологічна», «Інформатична», «Фізкультурна». Детальний розподіл навчального навантаження окреслено у навчальному плані закладу освіти (далі-навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового

навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Навчальний план обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

розвиток мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти Центру: вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель - дефектолог.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи (І ступінь)

за 5-денним навчальними тижнем.

Повноцінність початкової освіти здобувачів освіти забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у закладі освіти встановлюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами).

3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями таких ключових компетентностей:

1. Володіння державною мовою; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
2. Можливість спілкуватися рідною мовою (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
3. Математична компетентність, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4. Компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та

досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5. Соціально-трудової компетентності, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

6. Екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно- комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції в суспільство;

9. Громадянські та соціальні компетентності, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

11. Основи фінансової грамотності, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками,

сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми доцільно використовувати внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Програмові компетенції для дітей з помірним ступенем інтелектуального порушення виокремлено під спеціальним позначенням - * Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

5.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу

кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-му та 2-му класі підлягають вербальному, формувальному оцінюванню

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти у закладі складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Додаток 1

складений відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 816

**Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання
для дітей з інтелектуальними порушеннями 1 клас**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		1
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
Математична	Математика	4
Природнича	Я досліджую світ	3
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна	Трудове навчання	2
Інформатична		
Мистецька*	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво*	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього:		21
Корекційно- розвиткова робота	Розвиток мовлення	4
	Лікувальна фізкультура (Ритміка)	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Гранично допустиме навчальне навантаження		20
*або «Мистецтво» (інтегрований курс)		2

Додаток 2

складений відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2018 № 917

**Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання
для дітей з інтелектуальними порушеннями 2 клас**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		2
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
Математична	Математика	4
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4
Технологічна	Трудове навчання	2
Інформатична		
Мистецька *	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього:		21
Корекційно-розвиткова робота*	Розвиток мовлення	4
	Лікувальна фізкультура (Ритміка)	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Гранично допустиме навчальне навантаження		20

Додаток 3
 відповідно до Типової освітньої
 програми, затвердженої наказом
 Міністерства освіти і науки України від
 26.07.2018 № 814

**Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи
 для учнів початкової освіти (І ступінь)**

Комунального закладу "Сахновщинський навчально-реабілітаційний
 центр" Харківської обласної ради на 2019/2020 навчальний рік

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І. М., Федорович Л. О.).
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Бабяк О. О.).
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О.).
4.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція когнітивного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Сак Т. В., Прохоренко Л. І.).
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І. М., Федорович Л. О.).
6.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О.).
7.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберг» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Заремба В. В., Ліщук Н. І., Морозова Н. В., Блеч Г. О.).
8.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Бобренко І. В.).

